

REUZENBERENKLAUW

HERACLEUM MANTEGAZZIANUM

WAT IS HET PROBLEEM?

▪ Bedreiging van de inheemse biodiversiteit

De grote bladoppervlakte van de plant zorgt voor heel wat schaduw op de bodem. Waar de plant in grote aantallen aanwezig is kan dat leiden tot een onderdrukking van de onderliggende (inheemse) fauna en flora. Op termijn veroorzaakt dat een sterke afname van de lokale biodiversiteit. De plant bevat kankerverwekkende stoffen waardoor ze een gevaar kan vormen voor dieren die er van zouden eten.

▪ Gevaar voor de volksgezondheid

Het waterachtige sap van de plant bevat chemicaliën die onder invloed van het zonlicht worden geactiveerd. Wanneer die stoffen in aanraking komen met het huidoppervlak, in combinatie met ultraviolette straling (zonlicht), kunnen ze erge brandwonden veroorzaken.

→ [Volksgezondheid: 'Wat je zeker moet weten, berenklaauw' \(Vlaamse overheid\)](#)

Reuzenberenklaauw wordt bij de 100 ergste Europese invasieve exoten (DAISIE) gerekend. Omwille van het hoge risico voor de Belgische biodiversiteit wordt de soort ook bij ons als problematisch geïdentificeerd (Harmonia-database).

→ [Species factsheet *Heracleum mantegazzianum* \(DAISIE: Engelstalig\)](#)

→ [Heracleum mantegazzianum – Invasive species in Belgium \(Harmonia-database: Engelstalig\)](#)

HOE IS DE REUZENBERENKLAUW BIJ ONS TERECHTGEKOMEN?

Reuzenberenklaauw is afkomstig uit het westen van de Kaukasus. In het verleden werd de plant vooral geïmporteerd als rareteit voor in botanische tuinen. Uit deze tuinen is er een spontane verspreiding opgetreden over het Europese continent.

De zaden van de plant kunnen over een grote afstand verspreid worden, maar de meerderheid valt echter binnen een straal van 4 meter rond de moederplant. De plant wordt onder meer door wind, dieren en waterlopen, maar ook de mens is verantwoordelijk. Via schoenzolen en voorbijrijdende voertuigen kan het zaad zich makkelijk verplaatsen.

Reuzenberenklaauw werd voor het eerst in Europa (Groot-Brittannië) gerapporteerd in 1817, in de *Kew Botanical Gardens*. Een tiental jaar later werden de eerste wilde exemplaren aangetroffen. In 1938 doken ook in België de eerste planten op in de natuur.

WAAR VORMT DE REUZENBERENKLAUW VOORNAMELIJK EEN PROBLEEM?

De plant is zo goed als in heel West-Europa in het wild aanwezig. Ze vormt vooral een probleem op plaatsen waar de kans op gevaar voor de volksgezondheid groot is.

Hieronder vallen vooral de openbare plaatsen en andere plaatsen waar mensen ermee in contact kunnen komen. Door zijn onderdrukkend karakter blijven ook locaties met een hoge natuurwaarde beter gespaard van deze soort.

Vooral bermen en greppels langs wegen en paden behoren tot de favoriete habitat van de reuzenberenklauw. Ook langs waterlopen wordt de soort vaak waargenomen.

→ [Zie: Kaart actuele verspreiding in België – reuzenberenklauw \(Natuurpunt\)](#)

HOE KAN MEN DE REUZENBERENKLAUW HERKENNEN?

De grootte is zonder meer het meest kenmerkende voor reuzenberenklauw. Met zijn 3 tot 5 m hoogte valt de soort snel op in het landschap. Ook de bladeren die wel 3 m kunnen worden trekken de aandacht. De witte (soms roze) bloemen staan in schermen bij elkaar als hoogste deel van de plant.

→ [Foto's: Reuzenberenklauw \(Plantengids KU Leuven\)](#)

MAG DE REUZENBERENKLAUW NOG WORDEN VERKOCHT?

Ja. Echter, de verkoop of aanplant van reuzenberenklauw wordt ontraden.

De professionele groensector (sierteelt, tuincentra, openbaar groen, ...) heeft een gedragscode ondertekend (AlterIAS-project). In die gedragscode staan maatregelen om de introductie en verspreiding van invasieve planten te beperken. De sector verbindt zich ertoe 28 invasieve plantensoorten, waaronder reuzenberenklauw, niet meer aan te planten of te verkopen. Bij de verkoop van tientallen andere planten zal men waarschuwende informatie meegeven.

→ [Zie: AlterIAS \(Nederlands, Frans en Engels\)](#)

WORDT DE REUZENBERENKLAUW BESTREDEN?

De bestrijding van reuzenberenklauw vraagt een langdurige en intensieve inzet. De nodige voorzorgsmaatregelen worden best genomen. Onbeschermd contact met de plant wordt ten stelligste afgeraden. Bij het vaststellen van huidletsels is een raadpleging bij de huisarts aangewezen.

▪ Wat doet de overheid?

Het project Giant Alien van de Europese Unie beoogt, via een geïntegreerde aanpak, een duurzame strategie te ontwikkelen voor het beheer van invasieve exoten binnen Europa. Na studie kwam men tot een handleiding om de reuzenberenklauw te bestrijden en verdere verspreiding zo veel mogelijk tegen te gaan.

→ [Reuzenberenklauw: een praktische handleiding \(Giant Alien: pdf, 42 p.\)](#)

De voornaamste taak van de Vlaamse overheid bestaat uit:

- bundelen en ontsluiten van kennis en informatie;
- preventie en bewustmaking: vermijden dat een problematische uitheemse soort in de natuur terechtkomt is steeds goedkoper en eenvoudiger dan bestrijding;
- in kaart brengen van voorkomen en verspreiding;
- momenteel is er geen door de Vlaamse overheid gecoördineerde bestrijding. Lokaal worden planten soms wel verwijderd uit de natuur.

In Wallonië is er wel een plan opgemaakt voor de strijd tegen reuzenberenklauw. Meer informatie over de verspreiding en populaties ten zuiden van de taalgrens is te vinden op de [website](#) van de Waalse overheid.

→ [Plan de gestion coordonné des populations d'espèces invasives en Wallonie: La berce du Caucase \(pdf, 20 p., Franstalig\)](#)

▪ **Wat kunt u doen?**

- Vermijden dat de plant in de natuur terechtkomt is steeds goedkoper en eenvoudiger dan de bestrijding. Koop of plant daarom geen reuzenberenklauw. Plant liever inheemse soorten, er zijn heel wat aantrekkelijke alternatieven.

→ [Zie brochure: Alternatieven voor invasieven \(AlterIAS: pdf, 59 p.\)](#)

- Als organisatie, vereniging of particulier kan u helpen om de introductie en verspreiding van invasieve exotische planten tegen te gaan.

→ [Zie: Gedragscode invasieve planten \(AlterIAS\)](#)

- Wordt de soort in het wild waargenomen, dan kunt u dit melden via www.waarnemingen.be. Het bekijken van waarnemingen kan zonder registratie. Wenst u echter zelf een waarneming te melden, dan moet u zich eerst registreren. Via deze meldingen wordt een beter beeld verkregen van de verspreiding in Vlaanderen.